

Запобіжні заходи

Статистичний аналіз

застосування судами запобіжних заходів, 2014-2018

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

ЦЕНТР ДЕМОКРАТІЇ ТА
ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА

український
центр
суспільних
даних

Зміст

3	Поняття запобіжних заходів
4	Види запобіжних заходів
8	Категорії злочинів
11	Параметри масиву даних
11	Час від ухвалення до публікації рішень
12	Постанови, рішення, ухвали
13	Мова судових рішень
13	Розподіл документів за категоріями злочинів
16	Статистика типів дій і видів запобіжних заходів
16	Типи дій щодо запобіжних заходів
16	Види запобіжних заходів
18	Категорії злочинів і запобіжні заходи
18	Злочини проти основ національної безпеки України
18	Злочини проти життя та здоров'я особи
19	Злочини проти волі, честі та гідності особи
20	Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи
20	Злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина
21	Злочини проти власності
21	Злочини у сфері господарської діяльності
22	Злочини проти довкілля
22	Злочини проти громадської безпеки
23	Злочини проти безпеки виробництва
23	Злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту
24	Злочини проти громадського порядку та моральності
24	Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення
25	Злочини у сфері охорони державної таємниці, недоторканості державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації
25	Злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та злочини проти журналістів
26	Злочини у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку
26	Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг
27	Злочини проти правосуддя
27	Злочини проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини)
27	Злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку
28	Зміна запобіжного заходу
29	Суми застав
31	Висновки
32	Методологія

Над дослідженням працювали:

Андрій Горбаль, Український центр суспільних даних
Ренат Насрідінов, Український центр суспільних даних
Іван П'ятак, Центр демократії та верховенства права

Автори висловлюють подяку:

Андрію Газіну
Кирилу Захарову та проекту «Суд на долоні»

Ця публікація була здійснена за підтримки американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) в рамках Програми «Нове правосуддя». Погляди авторів, викладені у цьому виданні, не обов'язково відображають погляди Агентства США з міжнародного розвитку або уряду Сполучених Штатів Америки.

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

ЦЕНТР ДЕМОКРАТІЇ ТА
ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА

український
центр
суспільних
даних

socialdata.org.ua

+38044 331 7832

Липень 2019

Поняття запобіжних заходів

Запобіжні заходи є одним із видів заходів забезпечення кримінального провадження, які застосовуються з метою досягнення дієвості цього провадження.

Запобіжні заходи застосовуються лише судом щодо осіб, що підозрюються або обвинувачуються у вчиненні злочину.

При застосуванні запобіжних заходів досягається дієвість кримінального провадження шляхом запобігання спробам переховування від органів досудового розслідування та/або суду, унеможливлення знищення, переховування або спотворення будь-яких із речей чи документів, які мають істотне значення для встановлення обставин кримінального правопорушення, попередження незаконного впливу на потерпілого, свідка, іншого підозрюваного, обвинуваченого, експерта, спеціаліста у цьому ж кримінальному провадженні, усунення можливості перешкоджати кримінальному провадженню іншим чином, вчинити інше кримінальне правопорушення чи продовжити кримінальне правопорушення, у якому підозрюється, обвинувачується особа. Також застосування запобіжних заходів сприяє виконанню підозрюваним, обвинуваченим покладених на нього процесуальних обов'язків.

Запобіжні заходи застосовуються судом за відповідним клопотанням слідчого або прокурора. Для застосування запобіжного заходу слідчий та/або прокурор мають довести наявність обґрунтованої підозри особи у вчиненні злочину та наявність ризиків, які дають достатні підстави вважати, що підозрюваний, обвинувачений можуть зашкодити дієвості кримінального провадження.

Види запобіжних заходів

Загальними видами запобіжних заходів є: 1) особисте зобов'язання; 2) особиста порука; 3) застава; 4) домашній арешт; 5) тримання під вартою. Саме ці запобіжні заходи були предметом цього дослідження.

При цьому у рамках цього дослідження не аналізувалися запобіжні заходи, які можуть бути застосовані у кримінальних провадженнях щодо неповнолітніх (передання під нагляд батьків, опікунів чи піклувальників або під нагляд адміністрації дитячої установи) та застосування примусових заходів медичного характеру (передання на піклування опікунам, близьким родичам чи членам сім'ї з обов'язковим лікарським наглядом або поміщення до закладу з надання психіатричної допомоги).

Особисте зобов'язання

Особисте зобов'язання полягає у покладенні на підозрюваного, обвинуваченого зобов'язання виконувати покладені на нього слідчим суддею, судом обов'язки. При застосуванні до особи особистого зобов'язання, суд може обрати кілька чи всі обов'язки та обмеження, що перелічені нижче:

- а) прибувати до визначеної службової особи із встановленою періодичністю;
- б) не відлучатися із населеного пункту, в якому особа зареєстрована, проживає чи перебуває, без дозволу слідчого, прокурора або суду;
- в) повідомляти слідчого, прокурора чи суд про зміну свого місця проживання та/або місця роботи;
- г) утримуватися від спілкування з будь-якою особою, визначеною слідчим суддею, судом, або спілкуватися з нею із дотриманням умов, визначених слідчим суддею, судом;
- ґ) не відвідувати місця, визначені слідчим суддею або судом;
- д) пройти курс лікування від наркотичної або алкогольної залежності;
- е) докласти зусиль до пошуку роботи або до навчання;
- є) здати на зберігання до відповідних органів державної влади свій паспорт (паспорти) для виїзду за кордон, інші документи, що дають право на виїзд з України і в'їзд в Україну;
- ж) носити електронний засіб контролю;
- з) заборона перебувати в місці спільного проживання з особою, яка постраждала від домашнього насильства;
- и) обмеження спілкування з дитиною у разі, якщо домашнє насильство вчинено стосовно дитини або у її присутності;
- і) заборона наближатися на визначену відстань до місця, де особа, яка постраждала від домашнього насильства, може постійно чи тимчасово проживати, тимчасово чи систематично перебувати у зв'язку із роботою, навчанням, лікуванням чи з інших причин;
- ї) заборона листування, телефонних переговорів з особою, яка постраждала від домашнього насильства, інших контактів через засоби зв'язку чи електронних комунікацій особисто або через третіх осіб;
- й) направлення для проходження лікування від алкогольної, наркотичної або іншої

залежності, від хвороб, що становлять небезпеку для оточуючих, направлення для проходження програми для кривдників.

Особиста порука

Особиста порука полягає у наданні особами, яких слідчий суддя, суд вважає такими, що заслуговують на довіру, письмового зобов'язання про те, що вони поручаються за виконання підозрюваним, обвинуваченим покладених на нього обов'язків. Перелік таких обов'язків обирає суд з тих, які вказані вище щодо особистого зобов'язання. У разі невиконання поручителем взятих на себе зобов'язань на нього накладається грошове стягнення.

Домашній арешт

Домашній арешт полягає в забороні підозрюваному, обвинуваченому залишати житло цілодобово або у певний період доби. Домашній арешт може бути застосовано до особи, яка підозрюється або обвинувачується у вчиненні злочину, за вчинення якого законом передбачено покарання у виді позбавлення волі.

Строк дії ухвали слідчого судді про тримання особи під домашнім арештом не може перевищувати двох місяців. У разі необхідності строк тримання особи під домашнім арештом може бути продовжений. Сукупний строк тримання особи під домашнім арештом під час досудового розслідування не може перевищувати шести місяців. По закінченню цього строку ухвала про застосування запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту припиняє свою дію і запобіжний захід вважається скасованим.

Застава

Застава полягає у внесенні коштів у грошовій одиниці України на спеціальний рахунок, визначений в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, з метою забезпечення виконання підозрюваним, обвинуваченим покладених на нього обов'язків, під умовою звернення внесених коштів у доход держави в разі невиконання цих обов'язків. Також застава може бути визначена як альтернативний запобіжний захід до тримання особи під вартою.

Розмір застави визначається у таких межах:

- 1) щодо особи, підозрюваної чи обвинуваченої у вчиненні злочину невеликої або середньої тяжкості, - від одного до двадцяти розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб;
- 2) щодо особи, підозрюваної чи обвинуваченої у вчиненні тяжкого злочину, - від двадцяти до вісімдесяти розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб;
- 3) щодо особи, підозрюваної чи обвинуваченої у вчиненні особливо тяжкого злочину, - від вісімдесяти до трьохсот розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

У виключних випадках, якщо слідчий суддя, суд встановить, що застава у зазначених межах не здатна забезпечити виконання особою, що підозрюється, обвинувачується у вчиненні тяжкого або особливо тяжкого злочину, покладених на неї обов'язків, застава може бути призначена у розмірі, який перевищує вісімдесят чи триста розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб відповідно.

Тримання під вартою

Тримання під вартою є винятковим запобіжним заходом, який полягає в позбавленні волі особи на час досудового слідства, провадження в суді першої інстанції, звернення вироку до виконання після його ухвалення.

Слідчий суддя, суд при постановленні ухвали про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою зобов'язаний визначити розмір застави, достатньої для забезпечення виконання підозрюваним, обвинуваченим обов'язків. Слідчий суддя, суд при постановленні ухвали про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою, має право не визначити розмір застави у кримінальному провадженні:

- а) щодо злочину, вчиненого із застосуванням насильства або погрозою його застосування;
- б) щодо злочину, який спричинив загибель людини;
- в) щодо особи, стосовно якої у цьому провадженні вже обирався запобіжний захід у вигляді застави, проте був порушений нею.

Строк дії ухвали слідчого судді, суду про тримання під вартою або продовження строку тримання під вартою не може перевищувати шістдесят днів. Строк тримання під вартою може бути продовжений слідчим суддею в межах строку досудового розслідування. Сукупний строк тримання під вартою підозрюваного, обвинуваченого під час досудового розслідування не повинен перевищувати:

- а) шести місяців — у кримінальному провадженні щодо злочинів невеликої або середньої тяжкості;
- б) дванадцяти місяців — у кримінальному провадженні щодо тяжких або особливо тяжких злочинів.

Запобіжний захід у вигляді тримання під вартою не може бути застосований, окрім як:

- 1) до особи, яка підозрюється або обвинувачується у вчиненні злочину, за який законом передбачено основне покарання у виді штрафу в розмірі понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, — виключно у разі, якщо прокурором, буде доведено, що підозрюваний, обвинувачений не виконав обов'язки, покладені на нього при застосуванні іншого, раніше обраного запобіжного заходу, або не виконав у встановленому порядку вимог щодо внесення коштів як застави та надання документа, що це підтверджує;
- 2) до раніше судимої особи, яка підозрюється або обвинувачується у вчиненні злочину, за який законом передбачено покарання у виді позбавлення волі на строк до трьох років, виключно у разі, якщо прокурором, буде доведено, що, перебуваючи на волі, ця особа переховувалася від органу досудового розслідування чи суду, перешкоджала кримінальному провадженню або їй повідомлено про підозру у вчиненні іншого злочину;
- 3) до раніше не судимої особи, яка підозрюється чи обвинувачується у вчиненні злочину, за який законом передбачено покарання у виді позбавлення волі на строк до п'яти років, - виключно у разі, якщо прокурором буде доведено, що перебуваючи на волі, ця особа переховувалася від органу досудового розслідування чи суду, перешкоджала кримінальному провадженню або їй повідомлено про підозру у вчиненні іншого злочину;
- 4) до раніше не судимої особи, яка підозрюється або обвинувачується у вчиненні злочину, за який законом передбачено покарання у виді позбавлення волі на строк

понад п'ять років;

5) до раніше судимої особи, яка підозрюється або обвинувачується у вчиненні злочину, за який законом передбачено покарання у виді позбавлення волі на строк понад три роки;

6) до особи, яку розшукують компетентні органи іноземної держави за кримінальне правопорушення, у зв'язку з яким може бути вирішено питання про видачу особи (екстрадицію) такій державі для притягнення до кримінальної відповідальності або виконання вироку.

Додамо, що до прийняття Конституційним Судом України Рішення № 7-р/2019 від 25.06.2019 року запобіжні заходи у вигляді особистого зобов'язання, особистої поруки, домашнього арешту, застави не могли бути застосовані до осіб, які підозрюються або обвинувачуються у вчиненні злочинів, передбачених статтями 109-114-1, 258-258-5, 260, 261 Кримінального кодексу України (тобто, щодо осіб, які підозрюються, обвинувачуються у злочинах проти державної безпеки, тероризмі, створенні воєнізованих формувань чи нападах на об'єкти, на яких є предмети, що становлять підвищену небезпеку для оточення).

Категорії злочинів

Аналіз застосування запобіжних заходів здійснювався відносно до наступних категорій злочинів, передбачених Кримінальних кодексом України.

№	Категорія злочинів	Номери статей КК України
1	Злочини проти основ національної безпеки України	109, 110, 110-2, 111, 112, 113, 114, 114-1
2	Злочини проти життя та здоров'я особи	115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 126-1, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145
3	Злочини проти волі, честі та гідності особи	146, 146-1, 147, 148, 149, 150, 150-1, 151, 151-2
4	Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи	152, 153, 154, 155, 156
5	Злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина	157, 158, 158-1, 158-2, 159, 159-1, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184
6	Злочини проти власності	185, 186, 187, 188-1, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 194-1, 195, 196, 197, 197-1, 198
7	Злочини у сфері господарської діяльності	199, 200, 201, 201-1, 203-1, 203-2, 204, 205, 205-1, 206, 206-2, 209, 209-1, 210, 211, 212, 212-1, 213, 216, 218-1, 219, 220-1, 220-2, 222, 222-1, 223-1, 223-2, 224, 227, 229, 231, 232, 232-1, 232-2, 233

№	Категорія злочинів	Номери статей КК України
8	Злочини проти довкілля	236, 237, 238, 239, 239-1, 239-2, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254
9	Злочини проти громадської безпеки	255, 256, 257, 258, 258-1, 258-2, 258-3, 258-4, 258-5, 259, 260, 261, 262, 263, 263-1, 264, 265, 265-1, 266, 267, 267-1, 268, 269,
10	Злочини проти безпеки виробництва	271, 272, 273, 274, 275
11	Злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту	276, 276-1, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292
12	Злочини проти громадського порядку та моральності	293, 294, 295, 296, 297, 298, 298-1, 299, 300, 301, 302, 303, 304
13	Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення	305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 321-1, 321-2, 322, 323, 324, 325, 326, 327
14	Злочини у сфері охорони державної таємниці, недоторканості державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації	328, 329, 330, 332, 332-1, 332-2, 333, 334, 335, 336, 336-1, 337
15	Злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та злочини проти журналістів	338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 345-1, 346, 347, 347-1, 348, 348-1, 349, 349-1, 350, 351, 351-1, 351-2, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360
16	Злочини у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку	361, 361-1, 361-2, 362, 363, 363-1

№	Категорія злочинів	Номери статей КК України
17	Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг	364, 364-1, 365, 365-2, 366, 366-1, 367, 368, 368-2, 368-3, 368-4, 369, 369-2, 369-3, 370
18	Злочини проти правосуддя	371, 372, 373, 374, 375, 376, 376-1, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 389-1, 389-2, 390, 390-1, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 400-1,
19	Злочини проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини)	401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 425, 426, 426-1, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435
20	Злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку	436, 436-1, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447

Параметри масиву даних

До аналізу бралися судові рішення, що відповідають вищезначеним критеріям і містять інформацію про призначення, скасування або заміну запобіжних заходів у кримінальних справах та були опубліковані у ЄДРСР протягом 2014-2018 рр.

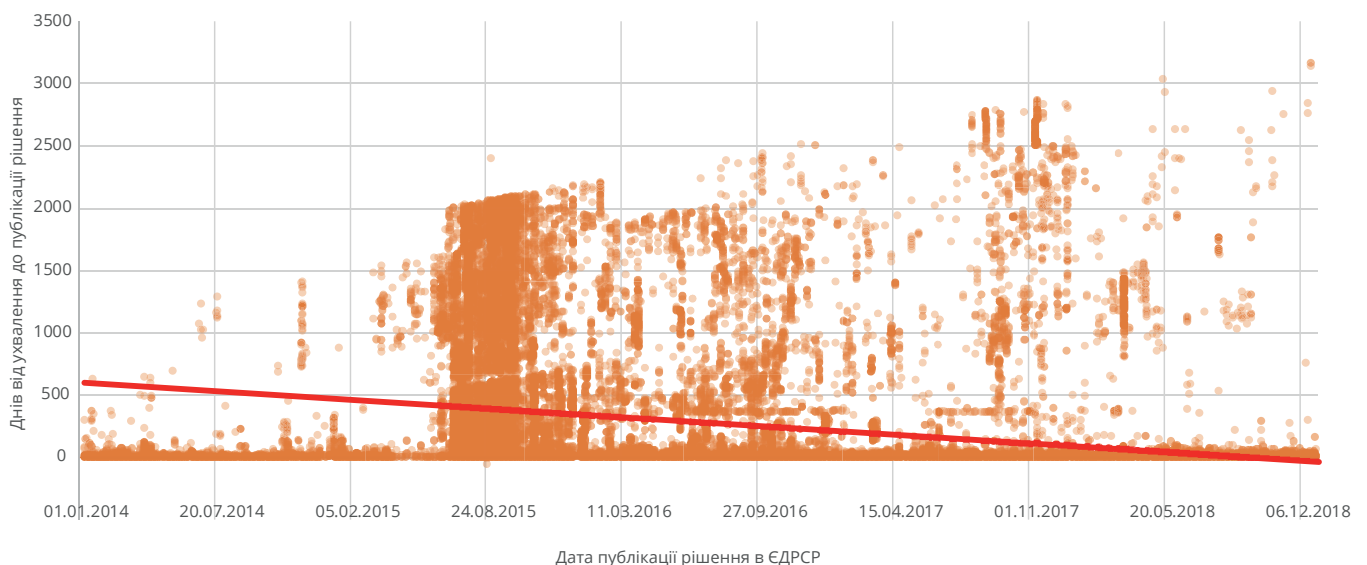
Всього у масиві даних до аналізу було підготовлено 73390 судових рішень.

При цьому, було виявлено, що із них 8294 були ухвалені протягом 2009-2013 років, але потрапили до масиву, оскільки були опубліковані протягом 2014-2018. У подальшому аналізі ці документи не враховувалися. Тим не менше, ми вирішили глянути, яким чином розподілялися судові рішення у масиві — у зв'язку із часом, що минув від моменту ухвалення до публікації.

Діаграма 1

Затримка публікації судового рішення в ЄДРСР

у днях від часу ухвалення рішення до дати його публікації
для рішень, опублікованих протягом 2014-2018

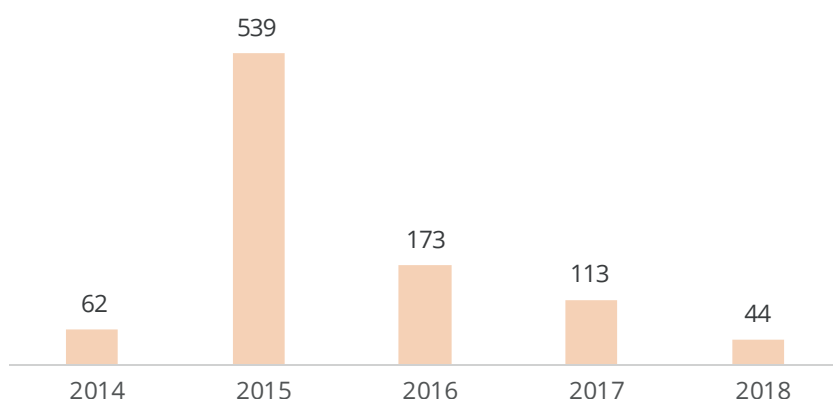
Час від ухвалення до публікації рішень

Кожна точка на діаграмі позначає одне судове рішення. Максимальний проміжок часу між датою ухвалення рішення і датою публікації в ЄДРСР складає 3169 днів. Лінія тренду на діаграмі показує, що протягом 2014-2018 рр. час, що минає між ухваленням рішень (у нашому випадку — які стосуються запобіжних заходів) і його публікацією суттєво скорочується.

Діаграма 2

Середній час від ухвалення до оприлюднення рішень

що стосуються запобіжних заходів

Якщо у 2015 році середній час до публікації складав майже 540 днів, то для рішень, опублікованих у 2018 році, такий показник склав 44 дні.

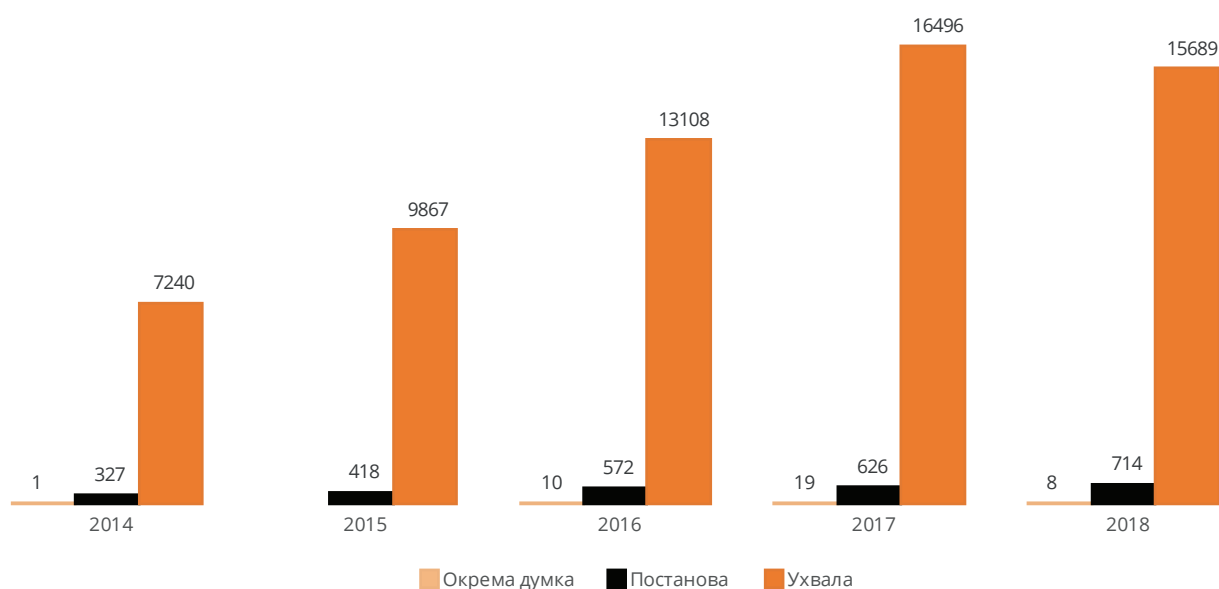
Постанови, рішення, ухвали

Судові рішення, які були ухвалені протягом 2014-2018 рр, склалися із 62400 ухвал, 2657 постанов, 38 окремих думок та 1 рішення. Загалом спостерігається тенденція до зростання кількості публікацій у ЄДРСР судових рішень, в яких фігурують запобіжні заходи.

Діаграма 3

Розподіл рішень за типом документа

Ухвали, постанови, окремі думки
2014-2018

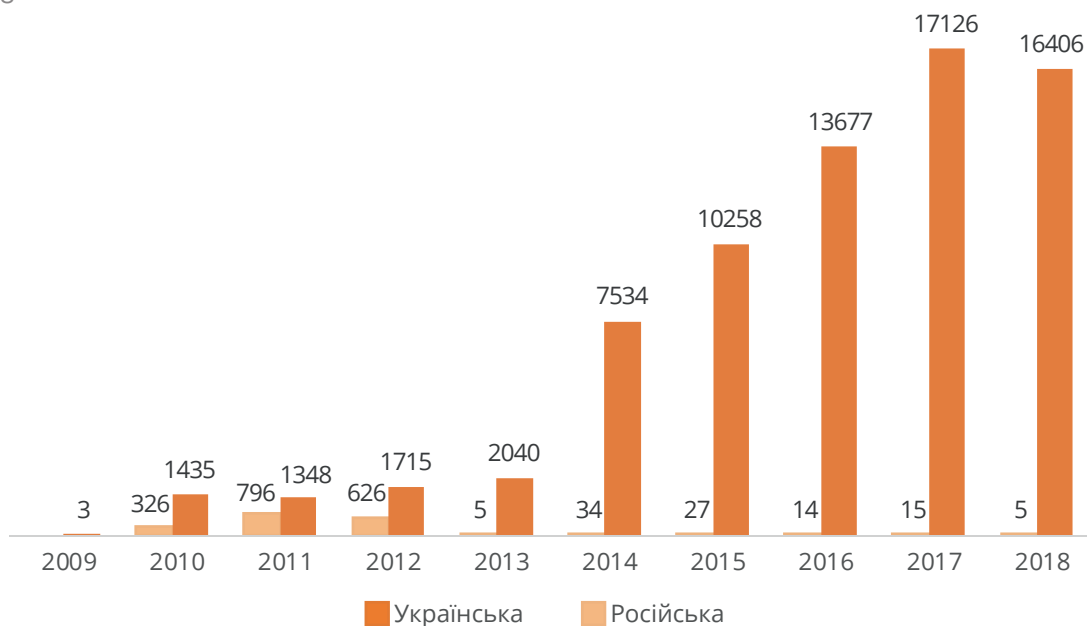
Мова судових рішень

Незважаючи на те, що, відповідно до закону, судові рішення мають ухвалюватися і публікуватися українською мовою, досі деякі рішення написані російською. У досліджуваному масиві (включно з 2009-2013 рр.) виявлено 1848 рішень російською мовою. Втім, спостерігається суттєва тенденція до зменшення кількості таких текстів.

Діаграма 4

Мова судових рішень

у досліджуваному масиві, за датою ухвалення рішення
2009-2018

Розподіл документів за категоріями злочинів

Як було зазначено вище, для цілей аналізу було виділено 20 категорій кримінальних справ, відповідно до розділів Кримінального кодексу України. Аналіз застосування запобіжних заходів за кожною окремою статтею КК України був би надзвичайно ресурсоємкою і нереалістичною задачею.

Зауважимо, що досліджувані судові рішення можуть належати одночасно до більше ніж однієї категорії злочинів. Відповідно, може скластися хибне враження, що загальна кількість документів з "категоріями" більша за кількість судових рішень у досліджуваному масиві.

Категорія злочину	2014	2015	2016	2017	2018	Загалом
Злочини проти основ національної безпеки України	43	80	33	62	40	258
Злочини проти життя та здоров'я особи	1449	1897	2447	2726	2583	11102
Злочини проти волі, честі та гідності особи	81	161	191	297	295	1025

Категорія злочину	2014	2015	2016	2017	2018	Загалом
Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи	105	108	165	180	132	690
Злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина	253	381	669	705	676	2684
Злочини проти власності	4063	5367	7159	8860	8675	34124
Злочини у сфері господарської діяльності	176	212	276	404	326	1394
Злочини проти довкілля	11	19	21	34	53	138
Злочини проти громадської безпеки	516	764	845	1209	1222	4556
Злочини проти безпеки виробництва	7	2	6	9	12	36
Злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту	563	798	972	1262	1179	4774
Злочини проти громадського порядку та моральності	537	499	565	937	809	3347
Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення	1256	1517	1210	1993	1941	7917
Злочини у сфері охорони державної таємниці, недоторканості державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації	11	61	77	141	127	417
Злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та злочини проти журналістів	299	307	455	607	652	2320
Злочини у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку	2	7	12	21	29	71
Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг	267	436	830	928	847	3308

Категорія злочину	2014	2015	2016	2017	2018	Загалом
Злочини проти правосуддя	253	324	399	500	357	1833
Злочини проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини)	75	552	1487	1217	1112	4443
Злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку		3	7	2		12

При цьому, серед 65096 рішень, що були ухвалені протягом 2014-2018 рр, для 37582 рішень вдалося визначити тип дії щодо запобіжного заходу: призначення, скасування чи заміну.

У 22579 рішеннях мова йшла про процедурні питання (у тому числі, про залишення клопотання без задоволення, відкриття чи закриття провадження, відвід або самовідвід тощо), ще для 4935 рішень, що формально стосуються запобіжних заходів, не вдалося засобами машинної обробки виявити їх сутність (по суті, кожне рішення потребувало б ручної обробки).

Нижче представлено розподіл вищезгаданих 22579 рішень за основними ключовими словами.

без задоволення	157
без змін	10208
виправлення описки	240
відвід	104
відкласти	150
відкрито провадження	39
відмовити	473
відмовлено	165
відхилено	3542
новий розгляд	127
піддати приводу	1829
повернуто	4501
припинено	1
провадження відкрито	344
провадження закрити	183
провадження закрито	134
процедурне	56
самовідвід	138
скаргу повернуто	188

Статистика типів дій і видів запобіжних заходів

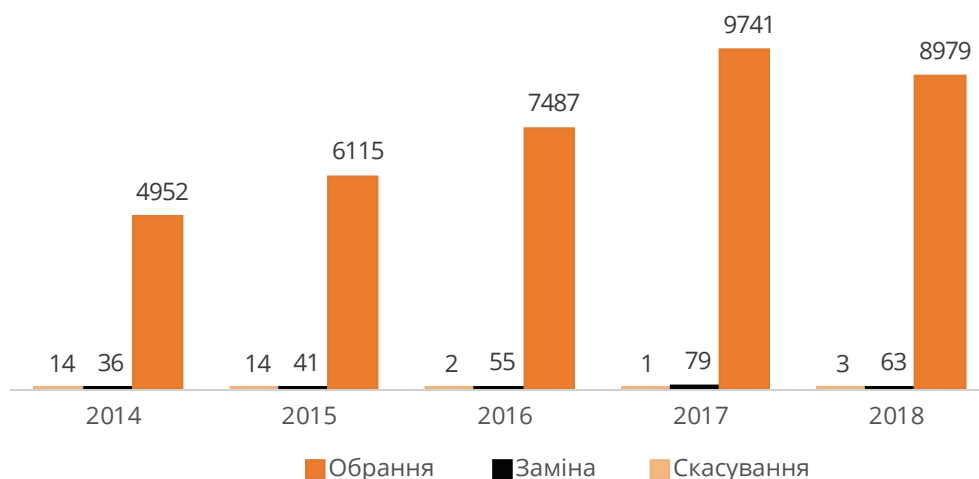
Типи дій щодо запобіжних заходів

Переважає більшість судових рішень у досліджуваному масиві за типом дії належить до “обрання запобіжного заходу” (37274 рішень), 274 рішення стосувалися заміни одного запобіжного заходу іншим, і лише 34 рішення за останні 5 років стосувалися скасування запобіжного заходу.

Діаграма 5

Обрання, скасування і заміна запобіжного заходу

Кількість відповідних рішень
2014-2018

Види запобіжних заходів

В ході статистичного аналізу застосування судами запобіжних заходів, виявили, що інколи в рішеннях фігурували такі запобіжні заходи як примусове поміщення в психіатричний заклад, “на піклування батькові”, “передання близькій родичці дочці”, “передача під нагляд батьків”, “передача на піклування”, “піклування членам сім’ї — матері”.

До досліджуваного масиву їх потрапило небагато, всього 65 рішень, ухвалених протягом 2014-2018 рр.

Нагадаємо, що у цьому дослідженні ми не брали до аналізу запобіжні заходи, які можуть бути застосовані у кримінальних провадженнях щодо неповнолітніх (передання під нагляд батьків, опікунів чи піклувальників або під нагляд адміністрації дитячої установи) та застосування примусових заходів медичного характеру (передання на піклування опікунам, близьким родичам чи членам сім’ї з обов’язковим лікарським наглядом або поміщення до закладу з надання психіатричної допомоги).

Тому у подальшому ці види запобіжних заходів були виключені із аналізу.

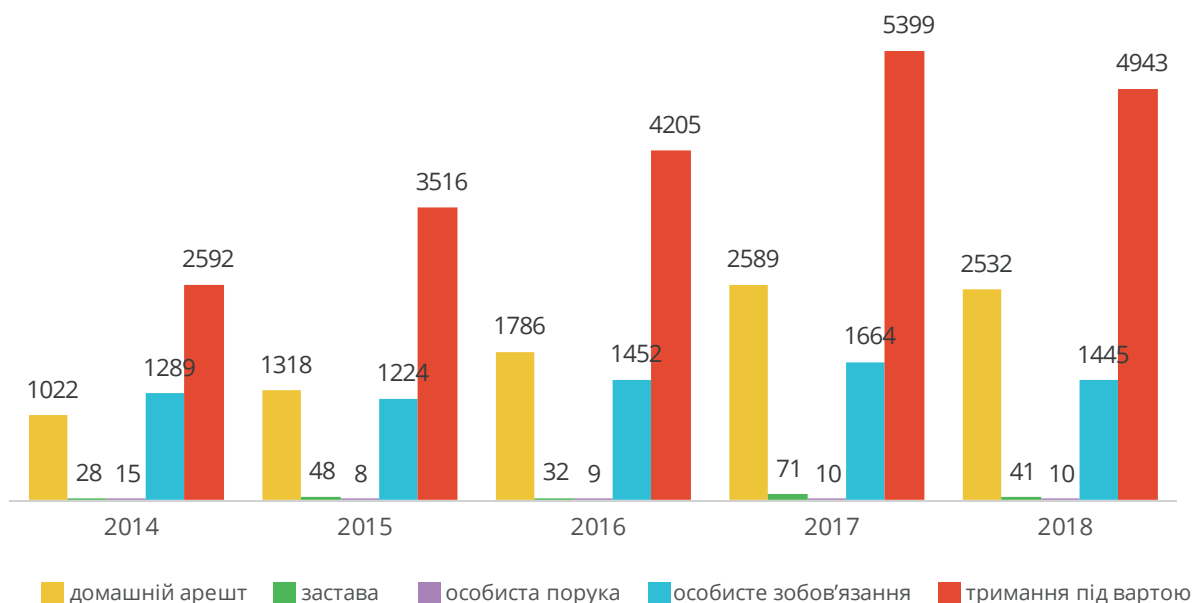
Найпоширенішим запобіжним заходом, що обирають судді, є тримання під вартою. Протягом 2014-2018 рр. у нашому масиві ми ідентифікували 20655 таких рішень. На другому місці — домашній арешт (9247 рішень), на третьому — особисте зобов'язання (7074 рішень). На діаграмі нижче представлено розподіл видів запобіжних заходів (обрання) за роками.

Діаграма 6

Розподіл обраних запобіжних заходів

за роками

2014-2018

Загалом, для всіх категорій злочинів спостерігається зростання кількості рішень, які публікуються у ЄДРСР та де фігурують тримання під вартою і домашній арешт, а особисте зобов'язання залишається на приблизно одному рівні протягом останніх 5 років.

Категорії злочинів і запобіжні заходи

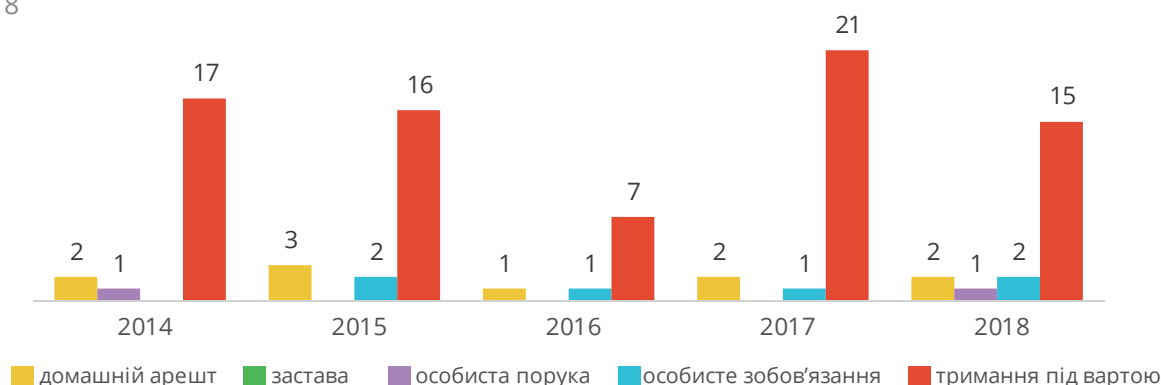
Злочини проти основ національної безпеки України

Для категорії “Злочини проти основ національної безпеки України” у масиві присутні лише рішення, що стосуються обрання запобіжних заходів (немає скасування чи зміни). На діаграмі нижче представлено розподіл за видами запобіжних заходів за роками для цієї категорії злочинів.

Діаграма 7

Розподіл обраних запобіжних заходів

Злочини проти основ національної безпеки України
2014-2018

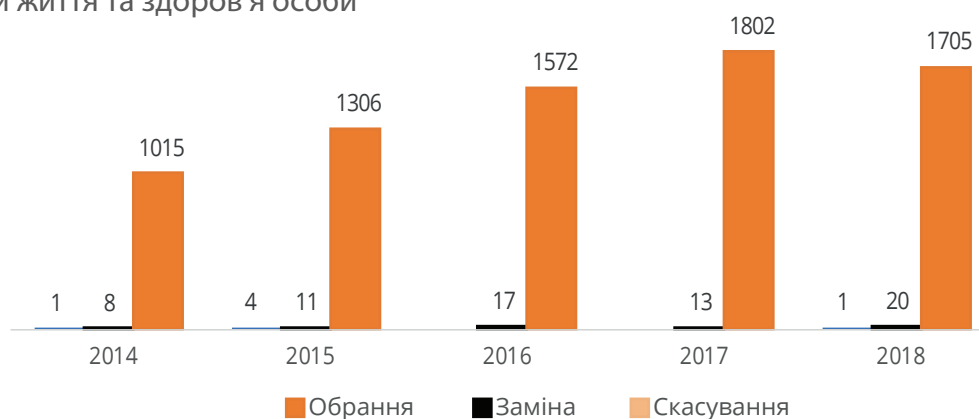
Злочини проти життя та здоров'я особи

У категорії “Злочини проти життя та здоров'я особи” для більш ніж третини рішень (3627) не вдалося визначити тип дії (обрання, зміна чи скасування). При цьому є тенденція до зростання кількості обраних запобіжних заходів.

Діаграма 8

Обрання, скасування і заміна запобіжного заходу

Злочини проти життя та здоров'я особи
2014-2018

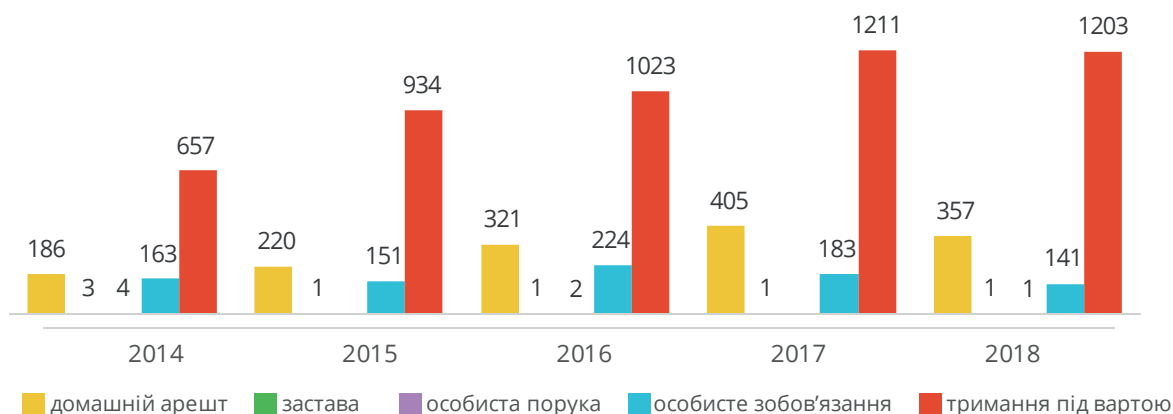
Для обраних запобіжних заходів, їх види розподілилися таким чином. На першому місці: тримання під вартою (5028 рішень за 5 років), на другому – домашній арешт (1489 рішень), на третьому — особисте зобов'язання (862 рішення).

Діаграма 9

Розподіл обраних запобіжних заходів

Злочини проти життя та здоров'я особи

2014-2018

Злочини проти волі, честі та гідності особи

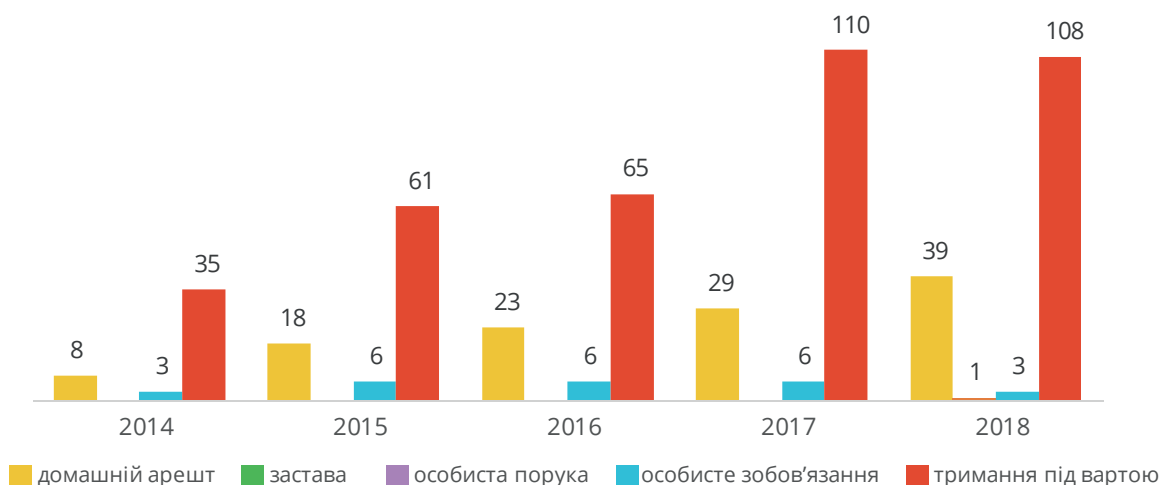
Майже половину всіх рішень у цій категорії не вдалося класифікувати за типом дії щодо запобіжного заходу (496 рішень протягом 5 років). При цьому виявлено 2 рішення, що скасовують запобіжний захід і 6 випадків заміни запобіжного заходу. Обрані запобіжні заходи за видами розподіляються таким чином:

Діаграма 10

Розподіл обраних запобіжних заходів

Злочини проти волі, честі та гідності особи

2014-2018

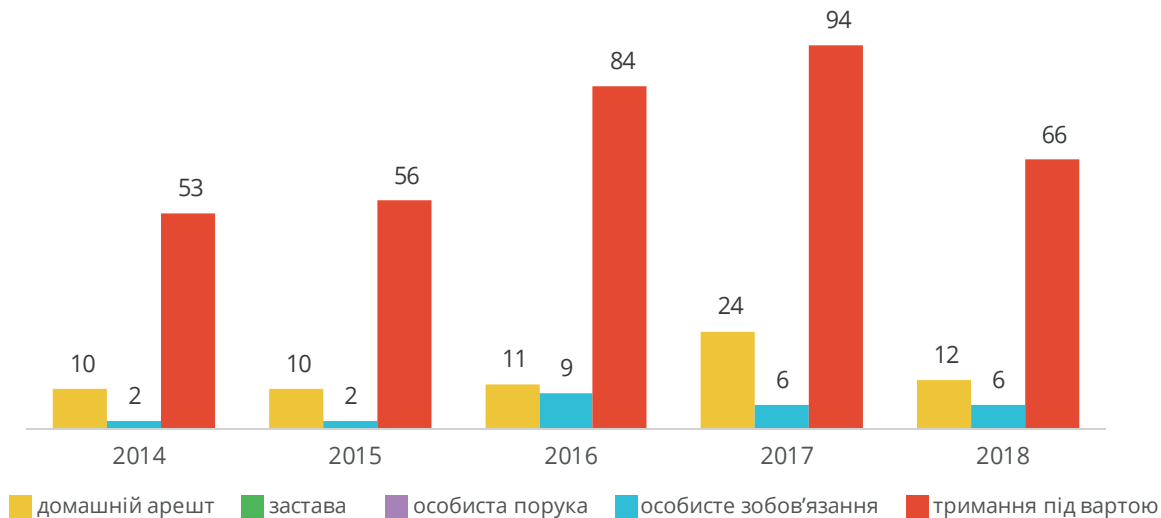
Злочини проти статеві свободи та статеві недоторканості особи

Усього в цій категорії виявлено 445 обраних запобіжних заходів та 7 випадків зміни запобіжного заходу. Обрані запобіжні заходи розподілялися таким чином:

Діаграма 11

Розподіл обраних запобіжних заходів

Злочини проти статеві свободи та статеві недоторканості особи
2014-2018

Злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина

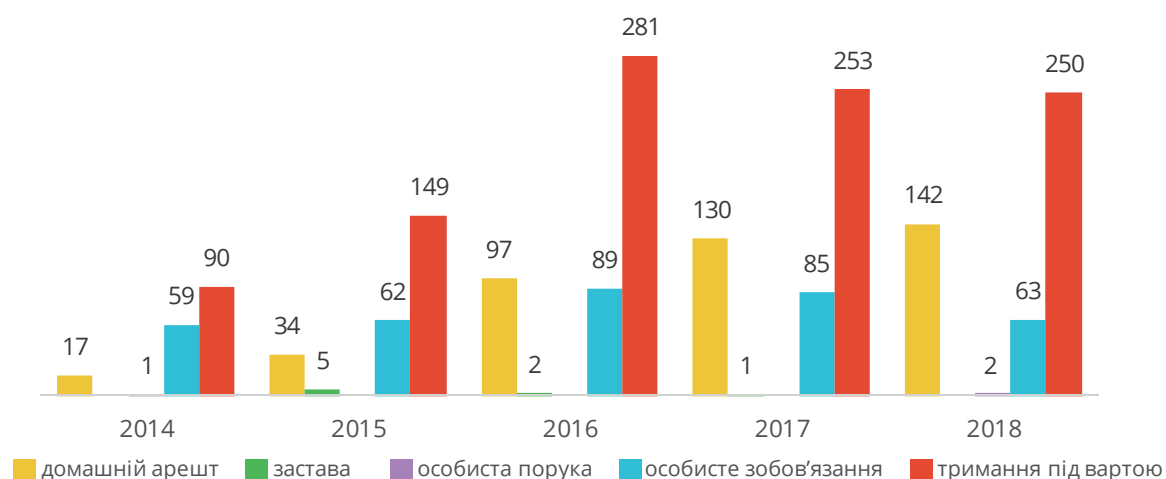
Лише незначна частина рішень стосувалася зміни запобіжного заходу, одне рішення - скасування запобіжного заходу, а 1815 — обрання запобіжного заходу у цій категорії.

Обрані запобіжні заходи для цієї категорії розподілилися таким чином

Діаграма 12

Розподіл обраних запобіжних заходів

Злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина
2014-2018

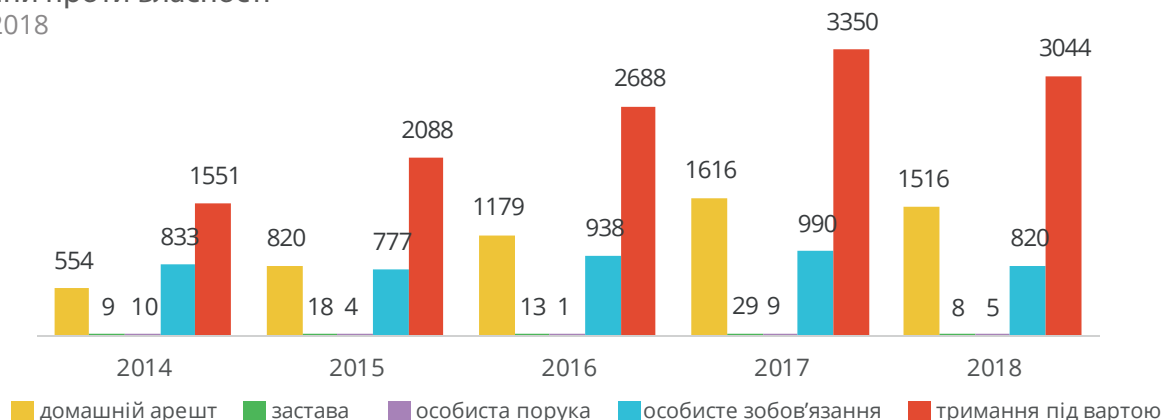
Злочини проти власності

Це категорія із найбільшою кількістю судових рішень у масиві — всього 23044 рішення (із визначеним видом дії щодо запобіжного заходу). Абсолютна більшість (22881) ідентифікованих рішень стосувалися обрання запобіжного заходу, 146 — зміни запобіжного заходу, і 17 — скасування. Як і в більшості інших категорій, тримання під вартою є основним видом запобіжного заходу.

Діаграма 13

Розподіл обраних запобіжних заходів

Злочини проти власності
2014-2018

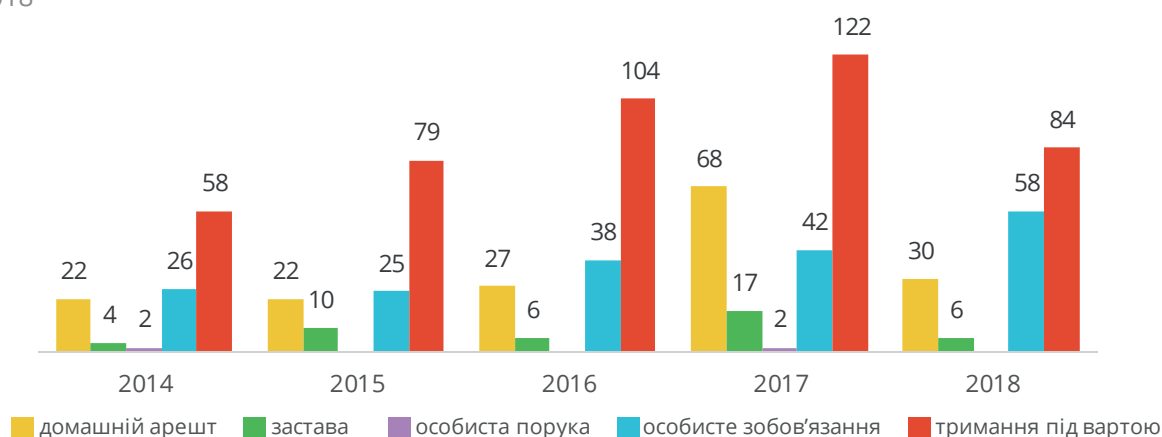
Злочини у сфері господарської діяльності

За період, що був включений до аналізу, було виявлено для цієї категорії 852 рішення стосовно обрання запобіжного заходу, 17 — щодо заміни, і 2 — щодо скасування запобіжного заходу. Обрані запобіжні заходи розподілилися у цій категорії таким чином:

Діаграма 14

Розподіл обраних запобіжних заходів

Злочини у сфері господарської діяльності
2014-2018

Злочини проти довкілля

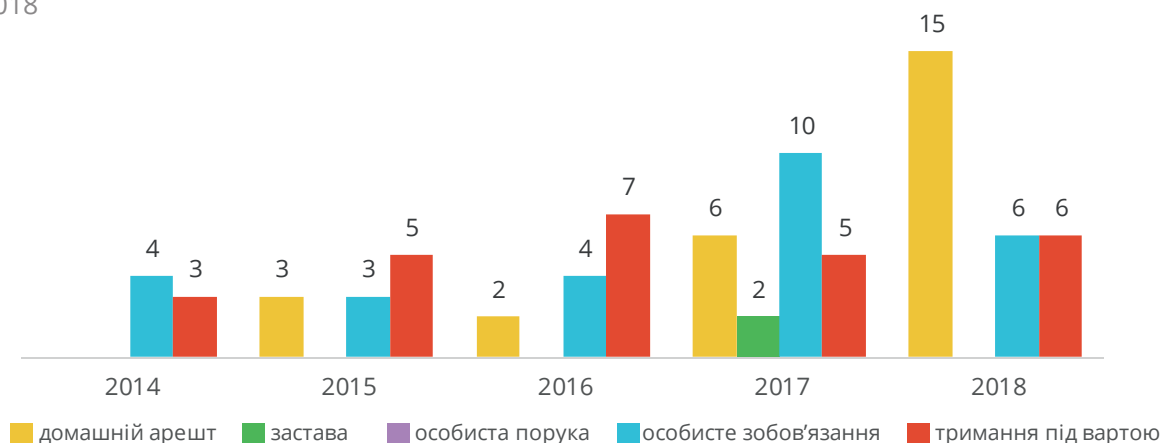
Одна з “найменших” категорій, зважаючи на кількість судових рішень щодо запобіжних заходів: 81 рішення щодо обрання запобіжного заходу, і 1 рішення щодо зміни запобіжного заходу. Рішення щодо обрання запобіжного заходу розподіляються таким чином:

Діаграма 15

Розподіл обраних запобіжних заходів

Злочини проти довкілля

2014-2018

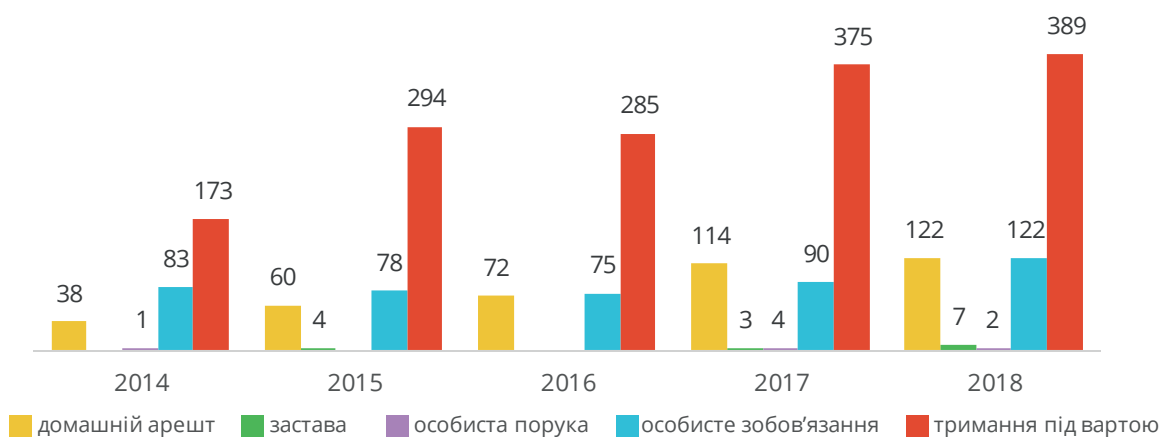
Злочини проти громадської безпеки

Діаграма 16

Розподіл обраних запобіжних заходів

Злочини проти громадської безпеки

2014-2018

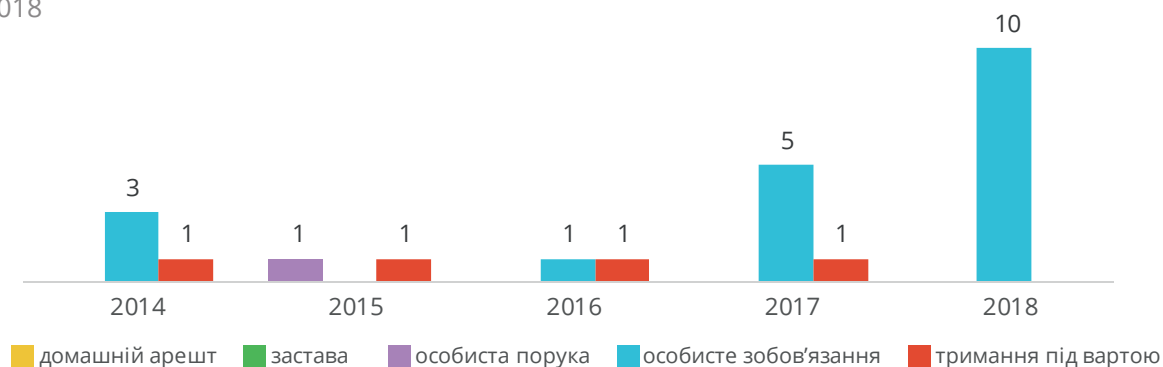
Злочини проти безпеки виробництва

Діаграма 17

Розподіл обраних запобіжних заходів

Злочини проти безпеки виробництва

2014-2018

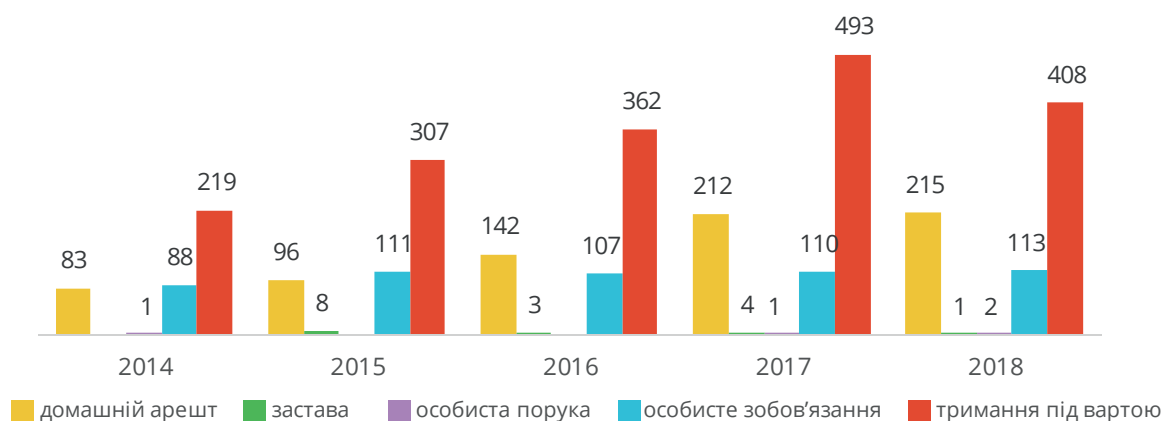
Злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту

Діаграма 18

Розподіл обраних запобіжних заходів

Злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту

2014-2018

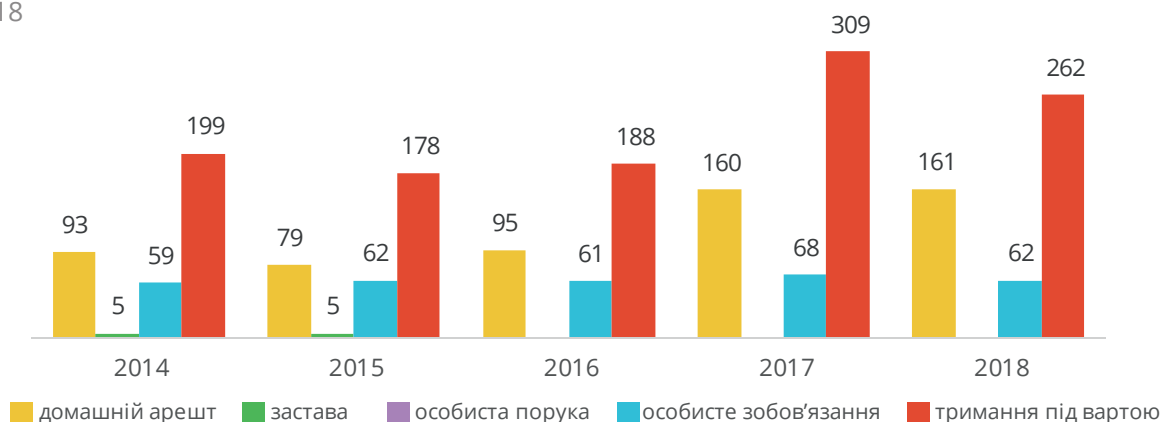

Злочини проти громадського порядку та моральності

Діаграма 19

Розподіл обраних запобіжних заходів

Злочини проти громадського порядку та моральності
2014-2018

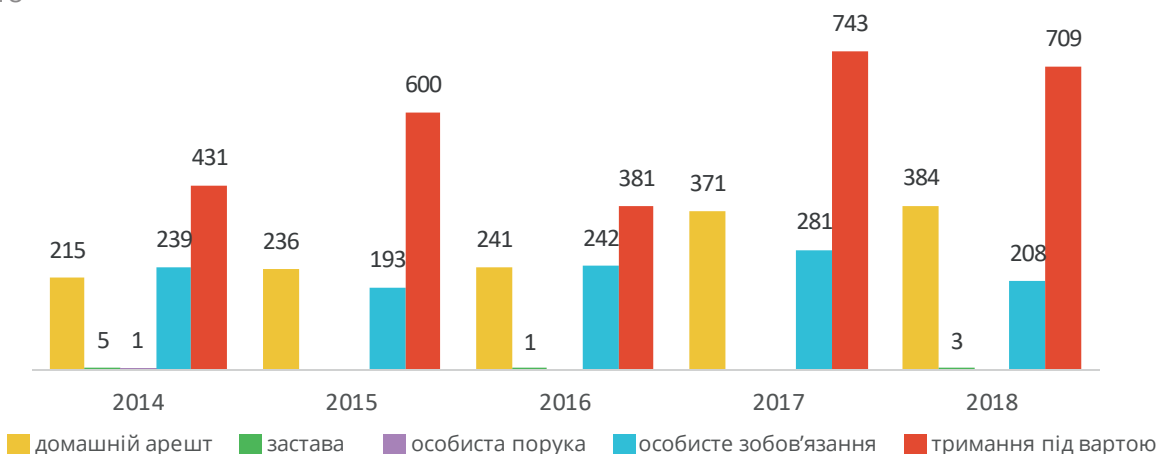

Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення

Діаграма 20

Розподіл обраних запобіжних заходів

Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення
2014-2018

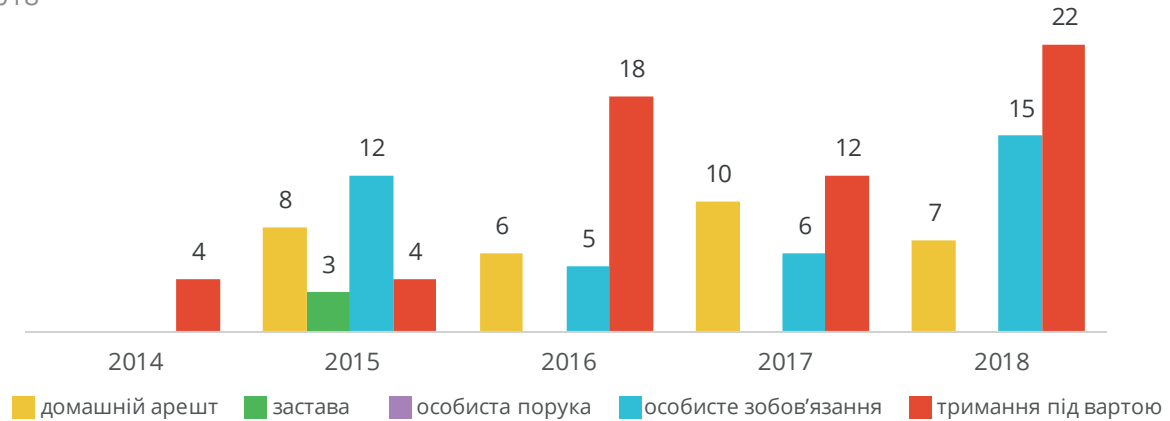
Злочини у сфері охорони державної таємниці, недоторканості державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації

Діаграма 21

Розподіл обраних запобіжних заходів

Злочини у сфері охорони державної таємниці, недоторканості державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації

2014-2018

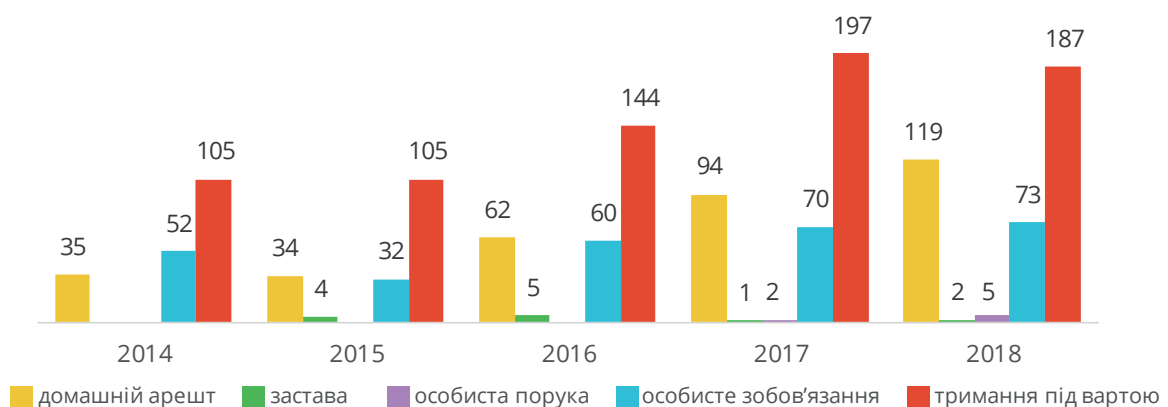
Злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та злочини проти журналістів

Діаграма 22

Розподіл обраних запобіжних заходів

Злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та злочини проти журналістів

2014-2018

Злочини у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку

Діаграма 23

Розподіл обраних запобіжних заходів

Злочини у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку
2014-2018

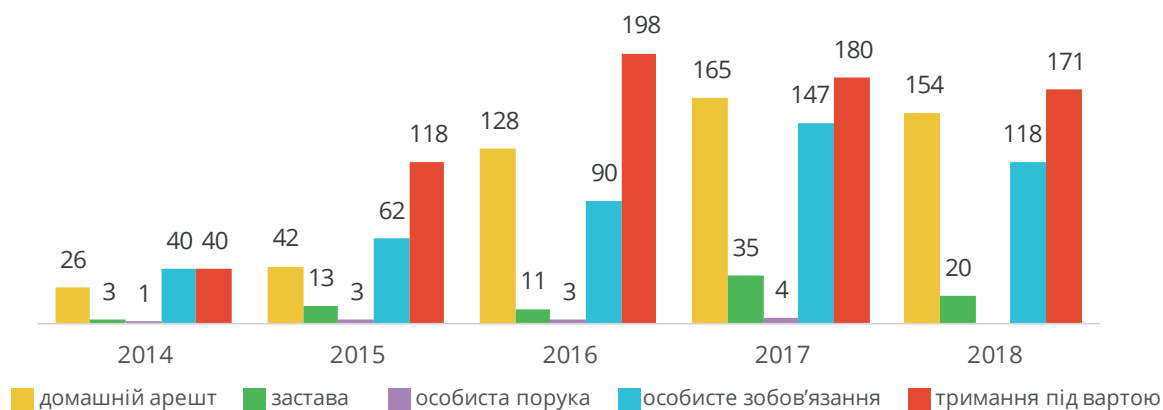

Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг

Діаграма 24

Розподіл обраних запобіжних заходів

Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг
2014-2018

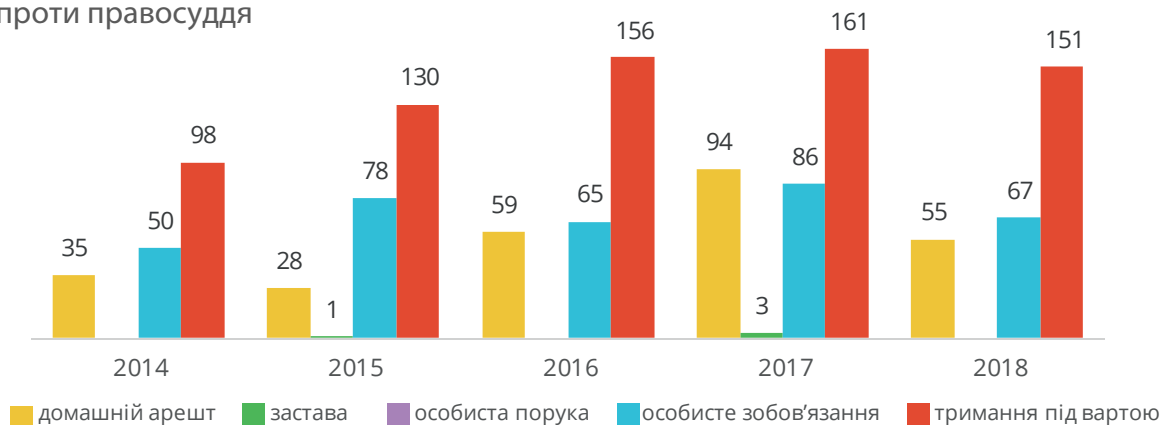

Злочини проти правосуддя

Діаграма 23

Розподіл обраних запобіжних заходів

Злочини проти правосуддя
2014-2018

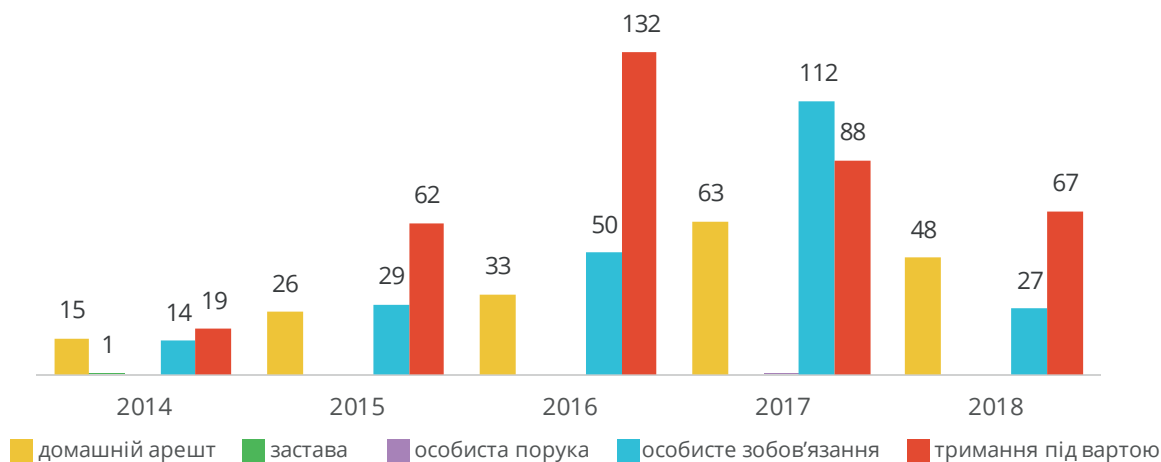

Злочини проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини)

Діаграма 24

Розподіл обраних запобіжних заходів

Злочини проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини)
2014-2018

Злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку

Найменша категорія у масиві. За період, що був включений до аналізу, було виявлено для цієї категорії всього 12 рішень стосовно обрання запобіжного заходу. Серед документів, що стосувалися обрання запобіжного заходу, у 2016 р. було ухвалено 5 рішень (1 — домашній арешт, 4 — тримання під вартою), а у 2017 р. — 2 рішення (тримання під вартою).

Зміна запобіжного заходу

У процесі аналізу було виявлено 256 судових рішень, в яких один запобіжний захід замінюється іншим. Такі заміни можна представити у таблиці нижче:

Старий запобіжний захід	Новий запобіжний захід				
	домашній арешт	застава	особиста порука	особисте зобов'язання	тримання під вартою
домашній арешт	41	3		21	54
застава	6			2	8
особисте зобов'язання	3				10
тримання під вартою	70	17	1	19	1

Цікаво, що у 41 випадку один запобіжний захід у вигляді домашнього арешту замінювався також домашнім арештом. У 70 випадках тримання під вартою замінювалося на домашній арешт (послаблення запобіжного заходу), а у 54 рішеннях — домашній арешт замінювався на тримання під вартою (посилення запобіжного заходу).

Втім, кількість виявлених рішень із заміною запобіжного заходу надто мала, щоб робити значущі висновки.

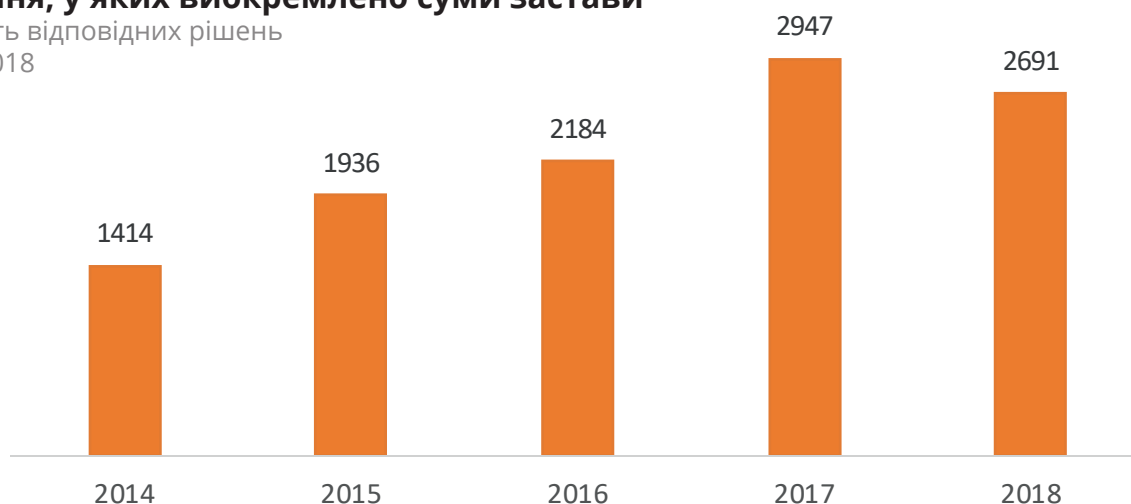
Суми застав

Загалом, виділено 11172 судових рішення (за період 2014-2018 рр), де фігурувала застава, і для яких суму застави вдалося виокремити.

Діаграма 27

Рішення, у яких виокремлено суми застави

Кількість відповідних рішень
2014-2018

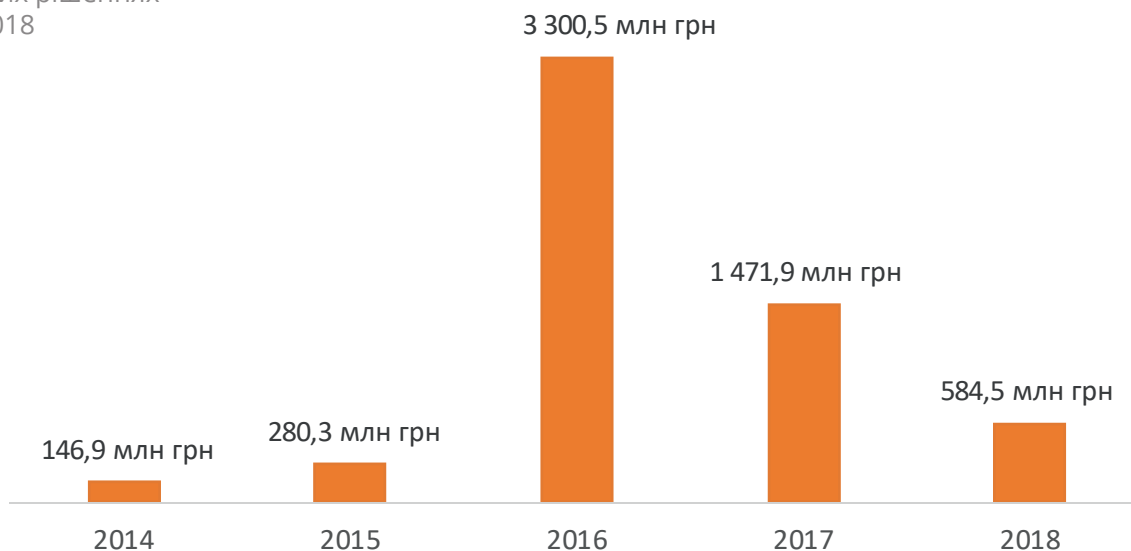

Загальна сума застав за ці 5 років склала 5 784 164 888 грн (5,8 млрд грн)

Діаграма 28

Розподіл виявлених сум застави

у судових рішеннях
2014-2018

Суми застав за категоріями злочинів і за роками можна представити у таблиці на наступній сторінці. При цьому, важливо пам'ятати, що суми між окремими категоріями не можна додавати, оскільки кожне рішення може належати до багатьох категорій. Таблиця може дати орієнтовне уявлення, у яких категоріях формувалися які суми застави протягом 2014-2018 рр.

Категорія злочинів	2014	2015	2016	2017	2018	Загалом
Злочини проти основ національної безпеки України	5 602 640 ₴	467 440 ₴	27 560 ₴	160 000 ₴	294 640 ₴	6 552 280 ₴
Злочини проти життя та здоров'я особи	11 368 457 ₴	17 460 136 ₴	15 872 051 ₴	29 699 850 ₴	31 247 747 ₴	105 648 241 ₴
Злочини проти волі, честі та гідності особи	2 126 840 ₴	662 730 ₴	2 791 053 ₴	9 693 120 ₴	2 929 180 ₴	18 202 923 ₴
Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи	991 320 ₴	877 100 ₴	1 784 530 ₴	2 865 720 ₴	1 778 301 ₴	8 296 971 ₴
Злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина	3 149 810 ₴	8 309 110 ₴	39 965 814 ₴	180 865 420 ₴	13 962 313 ₴	246 252 467 ₴
Злочини проти власності	84 488 403 ₴	146 434 767 ₴	2 737 457 686 ₴	1 139 996 195 ₴	294 833 787 ₴	4 403 210 838 ₴
Злочини у сфері господарської діяльності	40 664 880 ₴	16 529 004 ₴	2 790 551 244 ₴	728 059 200 ₴	10 413 760 ₴	3 586 218 088 ₴
Злочини проти громадської безпеки	9 847 517 ₴	12 853 430 ₴	2 420 696 278 ₴	130 000 700 ₴	61 451 328 ₴	2 634 849 253 ₴
Злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту	6 059 211 ₴	10 777 233 ₴	19 155 398 ₴	34 752 610 ₴	26 525 412 ₴	97 269 864 ₴
Злочини проти громадського порядку та моральності	4 555 007 ₴	3 625 900 ₴	14 115 148 ₴	9 883 556 ₴	10 575 446 ₴	42 755 057 ₴
Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення	23 362 106 ₴	35 294 326 ₴	61 550 338 ₴	106 652 652 ₴	224 958 843 ₴	451 818 265 ₴
Злочини у сфері охорони державної таємниці, недоторканості державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації	172 440 ₴	1 217 960 ₴	3 366 040 ₴	1 716 200 ₴	1 439 200 ₴	7 911 840 ₴
Злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та злочини проти журналістів	4 795 216 ₴	18 964 372 ₴	41 906 516 ₴	34 648 060 ₴	33 109 458 ₴	133 423 622 ₴
Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг	13 315 306 ₴	91 245 874 ₴	561 238 582 ₴	201 182 206 ₴	52 330 766 ₴	919 312 734 ₴
Злочини проти правосуддя	2 381 030 ₴	8 374 298 ₴	11 215 460 ₴	308 968 492 ₴	9 538 218 ₴	340 477 498 ₴

ВИСНОВКИ

Проведений статистичний аналіз судових рішень, що стосуються обрання, зміни чи скасування запобіжних заходів у рамках кримінальних проваджень, вказує, що тримання під вартою є найбільш поширеним видом запобіжного заходу як у цілому, так і щодо абсолютної більшості категорій злочинів, незважаючи на те, що тримання під вартою є винятковим та найбільш суворим запобіжним заходом.

У той же час, найменше обираються такі види запобіжних заходів, як особиста порука та застава. Також, дуже мало міститься рішень у реєстрі, які б стосувалися зміни чи скасування запобіжних заходів.

Також у ході аналізу були виявлені проблеми із внесенням рішень, що стосуються запобіжних заходів, до ЄДРСР.

Зокрема, дуже часто такого роду судові рішення вносяться із значним запізненням або не вносяться взагалі (виявлено випадки затримок аж до майже 9 років!).

Слід відзначити, що протягом останніх 5 років зберігається динаміка із збільшення кількості рішень щодо запобіжних заходів, які вносяться до ЄДРСР. Однак, з огляду на аналіз статистичних звітів Державної судової адміністрації, можна припустити, що значна частина таких рішень до ЄДРСР так і не потрапляють.

Методологія

Методологія дослідження подібна до методології попередніх етапів (“Статистичний аналіз судових рішень у кримінальних справах, що стосуються корупції” та “Статистичний аналіз щодо розгляду цивільних та кримінальних справ за участі присяжних”) і включає наступні кроки:

1. Отримання текстів судових рішень.
2. Попередня обробка рішень.
3. Аналіз рішень.

Отримання текстів судових рішень

Незважаючи на те, що відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 р. №835 «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних» Державна судова адміністрація України (ДСА) має оприлюднювати Єдиний державний реєстр судових судових рішень, судові рішення у вигляді файлів для завантаження не оприлюднюються — в оприлюдненому масиві даних наявні лише метадані судових рішень та посилання для завантаження RTF та HTML-файлів рішень.

Відповідно до цілей дослідження, значущими документами було визначено судові рішення наступних категорій:

Код категорії	Категорія
6258	У порядку процесуального законодавства (до 01.01.2019)
6259	В порядку КПК України
11665	Подання про обрання, зміну запобіжного заходу та продовження строків тримання під вартою, про проведення обшуку

З масиву відкритих даних було відібрано посилання для завантаження по тим документам, що належать до вищезазначених категорій, та завантажено файли рішень у форматі RTF та HTML.

Слід відзначити, що через низьку якість ведення реєстру ДП «Інформаційні судові системи», не завжди вдається завантажити текст рішення за наданим посиланням, оскільки файл з текстом рішення на сервері відсутній. І навпаки, мають місце випадки, коли судові документи, доступ до яких обмежено, або ж які доступні лише в режимі повного доступу, можна завантажити (наприклад, документи 73571774 та 73645186).

Попередня обробка рішень

Попередня обробка рішень включає в себе видалення з текстів рішень всіх зайвих елементів форматування:

- пробіли на початку та в кінці рядків
- зайві пробіли між словами

а також заміну:

- нерозривних пробілів (символ Unicode з кодом U+00A0) на звичайні
- літер латинської абетки, подібних до кириличних за накресленням (а, с, е тощо) на відповідні кириличні

На наступному кроці за допомогою регулярних виразів визначається, чи не є текст рішення забороненим до оприлюднення відповідно до п. 4 ст. 7 Закону України «Про доступ до судових рішень». Регулярний вираз має вигляд:

```
інформація заборонена для оприлюднення згідно з ((законом україни) | (пунктом чотири частини))
```

На наступному кроці за допомогою регулярних виразів визначається, чи не є текст рішення забороненим до оприлюднення відповідно до п. 4 ст. 7 Закону України «Про доступ до судових рішень». Регулярний вираз має вигляд:

Після цього відбувається визначення мови рішення за наступним алгоритмом:

1. Якщо у документі присутні українські літери І, Є, Ї і водночас російські літери Э, Ы, Ъ відсутні, або їх питома вага становить менше, ніж 0,5% загальної кількості — мова рішення визначається як українська;
2. Якщо у документі присутні російські літери Э, Ы, Ъ і водночас відсутні літери української абетки І, Є, Ї, або їх питома вага становить менше, ніж 0,5% загальної кількості — мова рішення визначається як російська;
3. В усіх інших випадках мова документа визначається як українська.

Попередня обробка також передбачає спробу нормалізації заголовку, що розділяє частини рішення («ухвалив», «постановили»), оскільки часто цей заголовок розріджується пробілами (напр., «у х в а л и в»).

Зауважимо, що подібний підхід не дає змоги обробити заголовки, де розрідження неповне (напр., «у х в а л и в»), спроба ж визначати подібні частково розряджені рішення призводить до значної частки помилкових визначень, тому подібними випадками ми знехтували.

Ознака обрання, зміни, скасування запобіжного заходу

У разі, якщо документ не заборонений до оприлюднення згідно із Законом України «Про доступ до судових рішень», за допомогою регулярних виразів проводиться пошук словосполучення «запобіжний захід» в усіх відмінках однини та множини для української та російської мови відповідно в залежності від мови рішення.

Регулярний вираз для української мови:

```
запобіжн(? :и(? :й|ми|х|м) |о(? :го|му) |і)  
зах(? :ід|о(? :д(? :у|ові|ом|и|а(? :ми?|х) ) ) )
```

Регулярний вираз для російської мови:

```
мер(? :[аыеу] |ой) пресечени[яие]
```

Документ, який містить вказане словосполучення, отримує відповідну ознаку deterrence у масиві, яка буде використана під час відбору рішень для подальшого аналізу.

Виділення резолютивних частин

Як і у попередніх частинах дослідження, заголовок резолютивної частини використано для відокремлення резолютивної частини рішення від решти тексту рішення — текст рішення ділиться на дві частини по тому рядку, який містить заголовок резолютивної частини.

У випадках, коли заголовок виокремити не вдалося (наприклад, коли заголовок розріджено пробілами, але не повністю, або ж коли заголовок є частиною останнього речення мотивувальної частини, як у 50884465), резолютивною частиною вважається весь текст рішення.

Визначення статей Кримінального кодексу

Враховуючи, що судові рішення, якими обирається, змінюється, або встановлюється запобіжний захід, у масиві даних ДСА марковані лише категоріями з кодами 6258, 6259 та 11665, для всіх

рішень було проведено визначення відповідних статей, що належать до категорій Кримінального кодексу (перелік категорій наведено у ****).

Перелік статей та відповідних їм категорій утворюють асоціативний масив, ключами якого виступають номери статей Кримінального кодексу, а значеннями — назви відповідних категорій.

За допомогою регулярного виразу з тексту рішення виокремлювалися номери статей Кримінального кодексу, що є частиною формулювання виду «ст. 115, 117 Кримінального кодексу» та подібних йому.

```
(?:статей|ст\.+|статт(?:ями?|ях?|єю|ям|i|ей|ю))(?:\s+)?[0-9
част,\.\s\:\;\-]+(?:кку?|кк у|ук(?: у)?|крим|угол)
```

Належність документу до тієї чи іншої категорії статей визначається як перетин двох множин — множини виокремлених із документу номерів статей та множини ключів асоціативного масиву.

Відповідна категорія статей Кримінального кодексу зазначається у змінній набору даних як `pop_dsa_cat`. Враховуючи, що документ одночасно може належати до кількох категорій, для кожного документу вони можуть бути перелічені через вертикальну риску |, наприклад `Злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту|Злочини у сфері господарської діяльності`.

Визначення обрання, зміни, скасування запобіжних заходів

Рішення суду з обрання, зміни або скасування запобіжних заходів, викладені в резолютивних частинах рішень, визначалися двома методами:

- за допомогою морфологічного аналізу
- за допомогою регулярних виразів

Оскільки в окремих випадках резолютивна частина містить не лише рішення суду, а і різноманітні уточнення, для підвищення точності визначення перед безпосереднім аналізом масив речень, з яких вона складається, обертася — тобто останнє речення резолютивної частини ставало першим.

Визначення обраних (змінених, скасованих) запобіжних заходів проводилася пошуком в реченні нормальних форм відповідних слів та їх словосполучень: "тримання під вартою", "взяття під варту", "особисте зобов'язання", "домашній арешт", "особиста порука", "вигляді застави" тощо.

Регулярні вирази відповідають сталим формулюванням у тексті судових рішень відповідно кожному виду запобіжного заходу:

```
(?:застосув|обр)ати.+?запобіжн(и|i)й захід у ви(?:гля)?ді.+?взяття під варту
```

```
(?:застосув|обр)ати.+?запобіжн(и|i)й захід.+?домашн(ій|ого) арешту?
```

```
(?:застосув|обр)ати.+?міру запобіжнь?ого заходу.+?у ви(?:гля)?ді особистого зобов.?язання
```

```
(?:застосув|обр)ати.+?запобіжн(и|i)й захід у ви(?:гля)?ді.+?особистої поруки за?мінити.+?запобіжн(?:ий|ого) зах(?:ід|оду).+?(.+?) на (\.+?),
```

```
продовжити строк(?:діі)?запобіжного заходу у ви(?:гля)?ді тримання під вартою обрати.+?міру запобіжного заходу у ви(?:гля)?гляді тримання під вартою
```

```
клопотання.+?про застосування.+?запобіжного заходу у ви(?:гля)?ді особистого зобов.?язання.+?задовольнити
```

задовольнити клопотання.+?про застосування запобіжного заходу у ви(?:гля)?ді
тримання під вартою
обрати.+?запобіжний захід у ви(?:гля)?ді домашнього арешту
запобіжний захід(.+?)тримання під вартою.+?продовжити
(?:застосув|обр)ати.+?запобіжн?ого заходу у ви(?:гля)?ді.+?домашнього арешту
встановити.+?запобіжний захід у вигляді застави
(?:застосув|обр)ати.+?міру запобіжного заходу у ви(?:гля)?ді взяття під варту
(?:избрать.+?мер[ьу] пресечения.+?(заключени[ея] под страж(у|ей)) .+?)\$
(?:измен(?:ить|ени)) .+?мер(?:у|ы) пресечения(?:.+?)с (.+?) на (.+?))\$

Також масив рішень містить дві логічно окремі групи рішень:

- процедурні рішення — ухвали про привід, відкриття та закриття провадження, відкладення розгляду, призначення захисника, виправлення описки, відвід суддів тощо;
- рішення, якими стороні провадження по суті відмовлено у задоволенні скарг та клопотань, або ж залишено клопотання без змін. Рішення суду в даному випадку — «повернути», «відмовити», «залишити без задоволення» тощо.

Для рішень цих категорій у масиві визначено окрему змінну *reason*, яка визначає, чи належить рішення до однієї з цих груп. Також ця змінна містить ознаку продовження запобіжного заходу (у разі, якщо це вдалося визначити наявними засобами).

Визначення сум застави

З метою забезпечення більш коректного опрацювання сум застави, числівники у тексті судового рішення було піддано додатковій обробці:

- крапка між двох цифр була замінена на кому: 0.0 --> 0,0
- пробіл між двох цифр було видалено: 23 456 --> 23456

На наступному кроці з резолютивної частини виділялися окремі речення, і кожне з них приводилося до сукупності лексем у нормальній формі.

Якщо сукупність лексем не містить одночасно слів "застава", "визначити" ("залог", "определить" для російської мови відповідно), для аналізу відбирається наступне речення.

Якщо ж речення містить вищенаведені слова, в ньому проводиться пошук всіх числівників, і у разі, якщо числівники у реченні присутні, здійснюється пошук слова "гривень" ("гривен" для російської мови відповідно) або скорочення "грн", яке мусить знаходитись безпосередньо за числівником. Регулярний вираз має вигляд:

"n" + "(?:.+?)?\s?гр(?:н|ивень?)"

де *n* — відповідний числівник.

При цьому введено обмеження на максимальний і мінімальний розмір числівника — зокрема, щоб виключити з аналізу сутності, які позначають номери кримінальних проваджень та рахунків Державної казначейської служби.

